

Uredništvo in upravništvo Glasila je v Chicagu, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopise, denarne pošiljave, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina na Zdr. Države in Canada je \$1.00, za inozemstvo \$1.50.

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

V združenju je moč!

"Glasilo" izdaja vsaki teden v petek. — Cirkulacija je dosegla nad deset tisoč nativov. List je razširen po Zdr. Državi, Canadi i stari domovini.

Cene za oglas po pogodbi. Enostopna 10 point vrata 8 centov.

Nefrankirana ali pre-malo frankirana pisma se ne sprejemajo.

LETO—YEAR VI.

Chicago, Ill., 25. aprila (April) 1913.

ŠTEV.—NUMBER 17.

Zružitvev jednot in zvez!

Peta redna konvencija "Slovenske narodne podporne jednote" je storila velevažen zaključek, ker je sprejela predlog, da naj glavni odbor S. N. P. J. povabi odbore drugih jednot in zvez na skupno sejo v januarju 1914. S tem zaključkom je bil storjen prvi resen korak za združenje vseh svobodnomiselnih jednot in zvez. Najmočnejša podporna organizacija je izrekla, da nima nič proti združenju z drugimi svobodnomiselnimi podpornimi organizacijami, ako se to združenje izvrši na zakoniti podlagi: se varuje interese članov in članice podpornih organizacij, kakor to zahtevajo zakoni.

Drugi resen impuls za združenje vseh svobodnomiselnih zvez in jednot je storilo društvo "Francisco Ferrer," št. 131, ki je izdelalo dodatek k ustavi za dvojno zavarovanje. S tem dodatkom je društvo št. 131 omogočilo obširno razpravo v "Glasilu" za dva ali več razredov in ugledilo pot, ako splošno glasovanje potrdi dvojno zavarovanje, da se svobodnomiselne jednote in zveze združijo v eno celoto.

Tretje resno delo za združenje vseh svobodnomiselnih jednot in zvez je izvršil glavni odbor S. N. P. J., ki je naložil br. glavnemu tajniku, da naj povabi v smislu zaključka pete redne konvencije glavne odbore vseh jednot in zvez, ki v načelih večalimanj soglašajo s S. N. P. J.

Preden so odšli delegati in delegatice S. N. P. J. na peto redno konvencijo v Milwaukee, je večina slovenskih listov pisala: "Delegati in delegatice delajte za združenje vseh jednot in zvez." Enaki glasovi so se čuli tudi v razpravi o rezervnem fondu v "Glasilu". Ako sodimo po časnikih in razpravi o rezervnem fondu, tedaj je bila večina, ki je organizirana v svobodnomiselnih jednotah in zvezah, pred konvencijo za združenje vseh jednot in zvez. Slovenska narodna podporna jednota je upoštevala te nasvete in izvršila prve nujno potrebne korake za združenje. Zdej je treba, da se člani drugih jednot in zvez izrečejo za ali proti združitvi. Letos imata dve svobodnomiselni zvezi konvencijo. Delegatje in delegatice kot zastopniki članstva bodo imeli priložnost izreči svoje mnenje o združitvi. Ako so za združitvi bodo naročili svojemu bodočemu glavnemu odboru, da naj se udeleži skupne seje glavnih odborov jednot in zvez v januarju 1914 v Chicagu in preštudira vse pogoje, na temelju katerih se lahko izvrši združenje. Ako so proti združitvi, tedaj bodo izrekli, da se njih glavnemu odboru ni treba udeležiti skupne konference v Chicagu.

Skupna konferenca bo še le izdelala pravi načrt za združenje jednot in zvez. Načrt mora biti s finančnega stališča tak, da združenim jednotam in zvezam osigura trajen obstanek. Pri združitvi ne zadostuje, ako kdo reče, jaz sem za združenje. V resen pretes je treba vzeti finančno stran združitve. Načrt mora biti pravičen: varovati mora interese posameznih članov in članice kakor tudi cele podpore organizacije — združenih jednot in zvez. Ako bi pri združenju jednot in zvez ne pretresli finančne strani, ki pride pri združitvi v poštev, tedaj bi zidali na pesek. Organizacija, ki smo jo zgradili z velikim trudom in požrtvovalnostjo, bi razpadla, ker bi vsebovala premalo življenjskih pogojev in moči.

Kedar bodo glavni odbori jednot in zvez na skupni konferenci izdelali načrt za združenje, ki mora biti vsestransko odobren, da se lahko združijo, potem smo pred zadnjo akcijo združitve. Jednote in zveze, ki so za združenje, bodo

morale sklicati skupno konvencijo, na kateri bodo delegatje in delegatice uzakonili združenje jednot in zvez, kakor tudi ustavo in pravila.

Združenje jednot in zvez ni tako lahka stvar, kakor si jo marsikdo predstavlja. Treba je mnogo smotrene in previdnega dela, da se združenje tako izvede, da ima trajno vrednost in da se ne bodo po združitvi, takoj ustanovljale nove jednote in zveze.

Člani in članice jednot in zvez, ki imate letos konvencijo! Dajte svojim delegatom in delegaticam svojim zastopnikom direktivo za združenje. Povejte kako naj zastopajo vaše interese na skupni konferenci v Chicagu, ki bo predzadnja akcija pred združitvijo. Združenje jednot ni odvisno od glavnih odborov, marveč odločajo pri tem le člani in članice. Naloga glavnih odborov je, da na podlagi zavarovalne statistike izdelajo najboljši načrt na združenje. Načrt pa morajo osvojiti člani in članice po delegatih in delegaticah kot svojih zastopnikih ali pa potom splošnega glasovanja. Ako ga ne osvoje člani in članice na eden ali drug način, je združenje nemogoče.

Do januarja imamo še osem mesecev. Vsak član ali članica lahko pove javno svoje misli o združitvi jednot in zvez. Izdelala lahko tudi načrt za združenje. Vse spise in načrte, ki se tičejo združitve bomo priobčili v "Glasilu" pod rubriko 'Razprava o jednoti'. Koliko obširnejša in stvarnejša bo razprava, toliko lažje bo izbrati dobro jedro in na njegovi podlagi izdelati dober načrt za združenje.

Vsakdo naj pove jasno svoje nazore za ali proti združitvi, pa bodemo najprej prišli do jasnih pojmov o združitvi. Prvi koraki koraki za združenje so storjeni; zdej je pa odvisno od članov in članice svobodnomiselnih jednot in zvez, če postane združenje meso in kri, ali če se bo agitacija za združenje izgubila v nevspehu.

Ameriške vesti.

— **Clarence S. Darrow**, znani delavski zagovornik, se je po dveh letih vrnil iz Kalifornije v Chicago. Dvakrat je bil pred porotniki, češ, da je skušal v senzacionalni obravnavi proti bratoma McNamara podkupiti porotnike. Ali obe obravnavi sta končali zanj ugodno. Vobče se domneva, da Darrow ne pride več pred porotnike, ker sta obravnavi končali s porazom za dčavnega pravdnika.

— **Herman Coppes**, 14letni deček, ki je bil paroliran v poboljševalnem zavodu, je na farmi blizu Elgina, Ill. ustrelil farmerico M. Sleepovo in s sekuro ubil dvoje njenih otrok. Po storjenem zločinu je vrzel farmerico in otroka v suh vodnjak poleg hiše. Deček je priznal svoj zločin.

— **Med štrajkujočimi pleskarji**, sobnimi slikarji, tapetniki in podjetniki pride še pred koncem tedna do sporazuma, ker je večina trdila, da podpisala pogodbo. Stavka bo končala s popolno zmago delavcev.

— **Prejšnji državni tajnik** za okraj Cook, John E. W. Wayman se je ustrlel v Chicagu. Neugodne finančne razmere so baje vplivale toliko nanj, da si je končal svoje življenje. Po drugih vesteh je preganjanje njegovih političnih nasprotnikov tako silno vplivalo na njegovo življenje, da je segel po samokresu.

— **Šestdeset članov** I. W. W. je prišlo v Grand Junction, Colo. Vodil jih je Jack McDonald iz San Diega. Odšli so naravnost na glavni stan policije, kjer so za-

htevali hrane. Policija jim ni dala nič. Šestnajst jih je na to odšlo v prvo restavracijo, kjer so naročili obed. Po končanem obedu so povedali lastniku, da naj plačilo za obed išče pri mestnem blagajniku, kjer je dolžnost občine, da skrbi za brezposelne ljudi. Lastnik je poklical policijo na pomoč, ki je z samokresi izsilila plačilo za obed. To se pravi: Ako ne boš plačal, te bomo ustrelili.

Buržoazna dobrotvornost je res velika. Mačkam, psom in starim konjem gradi zavetišča, za sestrane delavce pa ima samokres.

— **V Chicagu** so zaprli nekega W. Jarzembowskega, rodom Poljaka, ki je na Milwaukee Ave. hodil od saluna do saluna in pripovedoval krčmarjem, da ima pravico napisati proti primerni nagradi gostilničarjem dovoljenje, da smejo svojo gostilno imeti odprto še po eni polnoči. Gostilničarji so mu verjeli in mu plačevali od \$3 do \$50. Ko je imel dosti drobiža v svojem žepu, je odšel v restavracijo in si naročil fin obed. Med obedom se je norčeval iz neumnosti svojih žrtev. V restavraciji je bil slučajno navzoč Miha Pudlo, krčmar na 1437 Milwaukee Ave., ki je poslušal koopenikiado Jarzembowskega. Po končani izpovedi je pa dal aretirati čikaškega Koopenika, ki dela zdaj pokoro za jetniškim omrežjem.

— **V ohijjski legislaturi** je bila sprejeta zakonska predloga, ki določa, da morajo podjetniki spo-ročiti državni industrielni komisiji plače, ki jih plačujejo vslužbenim ženam in dekletom. Komisija je dobila nalog, da izdela predlog o minimalni plači in ga predloži zbornici.

Ko so podjetniki in veletrgovci v Clevelandu, pri katerih je zaposlenih kakih 1500 žensk in deklet izvedeli za nameravano zborniško akcijo, so ustanovili organizacijo, ki je poverila izvoljenemu komiteju moč, da naj izsledi, ako so v državi Ohio zaposlene ženske, ki dobivajo nizko mezd. Ali podjetniki so šli še dalje. Neka največja trgovina v mestu hoče uvesti sedem dolarjev minimalne plače za nastavljenke ženske.

Pač čudno, da se gospodje narkrat topijo v prijaznosti do delavk!

— **Republikanski kongresniki** v kongresnem odboru za sredstva so proti demokratičnemu poročilu za revizijo carinske lestvice izdelali obširno poročilo manjšine.

Republikanski kongresniki trdijo v svojem poročilu, da ljudstvo ne zahteva znižane carine. Gospodje so res prespali zadnja leta.

— **Nižja zbornica** legislature v državi Michigan je sprejela resolucijo, v kateri zahteva, da sprejme kongres dodatek k ustavi, po katerem naj bi se prepovedalo prodajati alkoholne pijače v vseh državah Unije.

— **Nižja zbornica** države New York je sprejela zakonsko predlog, da se vsakemu kaznenec, ki ga je pomilostil governor, plača za vsak dan v ječi en dolar odškodnine. Po omenjeni zakonski predlogi lahko vsaka oseba, ki je bila po nedolžnem zaprtu v ječi, potem priznane sodišča zahteva nadaljnjo odškodnino.

— **Trideset mladih** kitajskih dijakov, ki so se izkrcali v Seattle, Wash. in so na potu v Oakland, Cal., so morali položiti \$60.000 varščine. Sinovi mlade republike bodo študirali na troške svoje države. Varščino so morali

položiti, da ne bo nihče ostal v Zdr. državah in da se vrnejo zopet vsi po dokončanih študijah v svojo domovino.

— **Jugosl. soc. klub**, št. 14 v St. Louis, Mo., priredi dne 27. aprila veliko majniško slavnost v "Češki dvorani". Slavnost bo združena z gledališko predstavo "Prvi maj", socialna drama v treh dejanjih. Začetek gledališke predstave ob štirih popoldne.

— **V Milfordu, Mass.**, so hotele stavkovne straže pregovoriti 25 žensk, ki so delale kot stavkoka-zinje v tovarni Tapworth & Sons, da bi se pridružile stavki. Nagovor se je vršil mirno. Nakrat so policaji in najeti četaši napadli stavkovne straže in štrajkujoče delavce z orožjem. Prišlo je do hudega boja. Delavci so se branili s pestmi in kamenjem. Na bojišču so ostali štirje težko ranjeni, med njimi dva policaja.

— **Organizirani stavbinski** mi-zarji in tesarji v Auburnu, N. Y. zahtevajo, da se jim plačo od ure poviša od 41c na 24c in uvede 44urni tedenski delavnik. Ako podjetniki ne bodo priznali zahtev, bo prišlo do stavke.

— **Po poročilih** v kapitalističnih časnikih so se vrvarji v Auburnu, ki so bili zaposleni pri "Columbia Rope Co." vrnili na delo. Dosegli so priznanje organizacije, minimalno plačo in družba je morala sprejeti vse odpuščene delavce zopet v delo.

— **V nedeljo** so pokopali prvo žrtev, ki je padla v stavki pleskarjev, sobnih slikarjev in tapetnikov v Chicagu. Pleskarja Ed. Paula je pred nekaj dnevi ustrelil neki Lund, golo orodje podjetnikov, brez najmanjšega pouda.

Pokojnik je ležal na mrtvaškem odru v dvorani organizacije na Clark in Belmont ulici. Že ob eni popoldne je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Mrtvaški oder je bil pokrit s šopki, cveticami in venci. Sodr. Rodriguez je vzel v imenu organiziranih pleskarjev, sobnih slikarjev in tapetnikov v daljšem govoru slovo od tovariša, ki je dal svoje življenje za delavske pravice. V očeh mož, ki so se utrdili v boju za vsakdanji kruh, so lesketale solze, ko je govornik končal svoj govor.

— **V Syracuse, N. Y.** je velik požar uničil hotel Wilson. Sedem oseb je našlo smrt pri požaru, 15 oseb je dobilo težke opekline, da so jih morali prepeljati v bolnico. Ko je nastal požar, so bili gostje v posteljah. Kakim 30 osebam so bili zaprti izhodi do rešitve, ker se je ogenj po stopnicah steval navzgor. Požar je nastal z neko razstrelbo, katere vzrok še ni znan.

— **Predsednik** je odpustil iz službe W. L. Moora, predstojnika za vremenski biró, ker je baje zlorabil svojo uradno moč.

— **V St. Paulu, Minn.** je sodnik Orr priznal dvema vdovama penzijo za matere. Vdovi sta prvi, katerima bo koristil novi zakon. Vsaka vdova ima pet nedrastlih in za čelo nesposobnih otrok.

Počasi se oglašava vest merodajnim faktorjem v Zdr. državah, da je dolžnost družbe skrbeti za vdove in nedoraslo dečo. Počasi se oglašava vest, vendar je pa ted prebit.

— **Višji sodnik** Minturn je odredil, da se D. Haywooda, katerega so poslali za šest mesecev v ječo, takoj izpusti. V svoji razsodbi je izrekel, da so Haywooda v interesu tovarnarjev poslali v ječo.

No, hušje blamaže niso mogli doživeti patersonski župan in pa njegova prijatelja: policijski načelnik in policijski sodnik. Višji sodnik je moral podučiti trojico, da sta ustavno zajamčena svoboda govora in pravica do zborovanja v veljavi tudi za štrajkujoče delavce.

— **Polkovnik G. W. Goethals**, ki nadzoruje gradnjo panamskega prekopa, je odločil, da bo s prvim januarjem 1914 panamski prekop pripravljen za splošno plovo. Sporočilo je dobil Garrison, vojni tajnik, ki je takoj odločil, da se povabi kapitana Amundsena, odkritelja južnega tečaja, da s svojo ladjo "Fram" prvi prepluje panamski prekop.

— **Iz Viksburga, Miss.** poročajo, da so v bližini Woodlawn razpočili jezovi. Štirje okrajji bodo poplavljeni in pričakuje se, da bo škoda znašala več kot milijon dolarjev.

Zvezni inženirji trdijo, da je že sedaj 910 kvadratnih milj pod vodo in da bo voda poplavlila še 222 kvadratnih milj.

— **Iz Vilkesbarre, Pa.** poročajo, da se je v Woodward rudniku, ki je lastnina Lakawana družbe, pripetila razstrelba. Štirje rudarji so mrtvi, dva pa ranjena.

Inozemstvo.

Z napetostjo so pričakovali leta 1893 vsi zavestni delavci vesti iz Belgije, ko so belgijski delavci prvič zahtevali volilna pravica s splošnim štrajkom. Delavcem v Avstriji, Nemčiji, Franciji in drugod, se je zdelo takrat nemogoče, da bi splošen štrajk končal ugodno za delavce. Sodili so gospodarsko moč belgijskih delavcev po sebi. Ko je štrajk ugodno končal za belgijske delavce, tedaj so spoznali, da je belgijskim delavcem prinesla zmago njih gospodarska organizacija: proizvajalne in konzumne zadruge, ki so bile zopet v zvezi z njih strokovno in politično organizacijo. Tekom zadnjih dvajset let so belgijski delavci spopolnili svojo organizacijo. Pomnožili so svoje proizvajalne in konzumne zadruge, zgradili delavske domove, zanesli nauk socializma v vasi in trge, kjer pred dvajsetimi leti še niso slišali nič o njem. Pa tudi drugače so se pripravili za sedanja stavko. Enajst tisoč žen in otrok so poslali k socialistom v inozemstvo. Vsak delavec se je preskrbel z živčevjem za prvih štirinajst dni. Po štirinajstih dneh bi dobivali še le podporo. Pekovske proizvajalne zadruge bi pekle kruh le za štrajkujoče delavce, mlinci bi mleli moko le za delavce, v konzumnih društvih bi dobivali le štrajkujoči delavci blago, zadržni mesarji bi klali živino le za nje itd. Delavci so se pripravili tako dobro za štrajk, da bi bili lahko vstajali šest mesecev v stavki. Šestmesečni splošni štrajk bi bil spravi državno v bankrot in tudi kapitalisti bi okusili, kaj je glad, ko bi delavci poklicali še železničarje na štrajk, ker bi ne mogli ubežati iz dežele.

Vsak delavec, ki je živel ob času boja v letu 1893, je bil prepričan, da bo v tem boju poražena klerikalna vlada in da bodo zmagovalci delavci. Seveda se je za sedanjí štrajk pripravila tudi vlada. Osredotočila je vojaštvo in poklicalo narodno stražo pod orožje. V Liegu je dobila narodna straža nalog, da nomaga policiji raznati štrajkujoče delavce. Ali ko je narodna straža dospela na lice mesta, je hkrati prišlo soglasno iz grl: **Zivel štrajk!**

Armada štrajkujočih se je množila z vsakim dnem in po deset dnevem štrajku je štela pol milijona delavcev. V takih razmerah

je morala odnehati seveda vlada ni danes so delavci zmagovalci.

Do sedaj je imelo v Belgiji 993,070 mož en glas, 395,866 dva, 308,683 tri glasove. Belgijski delavci so zmagali drugič in podučili vlado, da nočejo delavci biti brezpravne parije v državi, ko proizvajajo vse bogatstvo.

— **Bolgarija, Srbija in Grška** so s Turčijo sklenili desetdnevno premirje. Grška in srbska vlada sta privolili v izmenjavo jetnikov. Grška vlada je dala Turški vladi na razpolago parnike za prevoz tri tisoč mohamedancev iz Soluna v Sealanovo v Mali Aziji.

Poveljnik brodovja, ki zapoveduje mednarodnemu brodovju pri črnogorski blokadi, je zagrozil črnogorski vladi, da bo izkreal vojaštvo na črnogorski in albanski obali, ako ne preneha z obleganjem Skadra. Izkreal je v Kotoru pomorskega častnika, da sporoči njegov ukaz vladi v Cetinju.

Položaj na Balkanu je danes bolj zamotan, kakor je bil v začetku vojne. Grčija in Srbija sta združeni proti Bolgariji, Albanci pa stoje pod pokroviteljstvom velelasti proti Črnigori.

Med bolgarskimi in srbskimi četami je prišlo med Kumanovo in Egripalanko do praske. Bolgarske čete so baje na potu proti Monastirju, ki so ga zasedle srbske čete.

Po poročilu iz Londona obstoji med Avstrijo in Bolgarijo tajna pogodba, ako pride do vojne s Srbijo.

— **Mehikanske vladne čete** v Juarezu so zelo v kritičnem položaju. Po noči so neznaní ljudje iz arzenala odnesli strelivo in pokvarili topove. Polkovnik Juan Vasquez, poveljnik vladnih čet, ima precej številno armado, ali topništvo ni zanj iz zgoraj omenjenega vzroka vredno piškavega oreha.

Morilec Huerta, sedanjí predsednik Mehike, se prav slabo počuti v glavnem mestu. V vladnih krogih čimdalje bolj prevladuje mnenje, da bodo vstaške čete iz Sonnore kmalu stale pred glavnim mestom in vrnile šilo za ognjilo.

— **Iz Francije** poročajo, da je vojaški zrakoplov "Zodiak" padel iz višine 650 čevljev na zemljo. Pet oseb med njimi dva kapitana in en lajtnant, je obležalo mrtvih na tleh.

V Parizu so usmrtili z giljotino tri znané avtohandite. Eksekucija je trajala le štiri minute in pol. Vsi so šli mirno v smrt. Le Monier je zaklical sarkastično, ko so ga na mrtvaški deski porinili pod sekuro: "Srečno gospodje in človeška družba!"

Mnogo razburjenja med vojniki kričajo je povzročilo, ker sta se dva nemška častnika blizu Arracourta v Franciji spustila z letalom na zemljo.

— **Nemška vojaška** predloga je v nevarnosti. Socialistični poslanci dr. Liebknecht je v krasnem govoru razkrinkal patriote, ki hujskajo za vojno s Francijo. Dokazal je, da francoski in nemški tovarnarji, ki izdelujejo orožje in strelivo, v sporazumu hujskajo oba naroda za vojno. Povedal je, da ima trdka Krupp najetega posebnega agenta za podkupovanje.

Govor socialističnega Liebknechta je napravil tako mogočen vtis, da pride baje do ministrske krize.

— **Argentinski pesnik** in agitator Manuel Ugarte je v Autofagasti v republiki Čile na javnem shodu povdarjal, da se morajo vse romanske republike združiti proti Zd. državam, ker prirejajo v romanskih republikah revolucije, da jih potem gospodarsko spravijo pod svoj kuratelo. Ugarte je za šovinističen govor žel vsestransko odobravanje. Iz Autofagaste je odpotoval v Valparaiso, kjer bo nadaljeval s svojo agitacijo.

Slovenska Narodna



Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v dr. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: Jakob Miklaučič, Lock Box 3, Willock, Pa.
I. Podpredsednik: Martin Štefančič, R. R. 2, Pittsburg, Kans.
II. Podpredsednik: Louis Skubic, 2727 S. 42nd Crt, Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale, ave., Chicago, Ill.
 Tel. Lawndale 4635.
Blagajnik: Martin Potokar, 1625 S. Centre ave., Chicago, Ill.
Zapisnikar: Jožef Kuhelj, 9476 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Anton J. Terbovec, Box 25, Denver, Colo.
Dragotin Pogorelec, 508 Moffat St., Pueblo, Colo.
Thomas Golob, Cor. 8th & Wright St., La Salle, Ill.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, 510 W. 3rd st. Duluth, Minn.
Martin Železnikar, Box 276, Barberton, O.
John Šare, Box 131, Evergreen, Alta., Canada.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 2842 So. Ashland ave., Chicago, Ill.
 Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, se imajo pošiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerednega poslovanja, na predsednika nadzornega odseka A. J. Terboveu.

Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemši spremembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu 2821 40th Ave., Chicago, Ill.

Marco Visconti.

Zgodovinski roman. Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Ko je opat natančno in s strastno živahnostjo dopovedal celi dogodek v Limonti, je končal tako: "In, česar bi ne bil nikoli pričakoval, vse to je delo nekega našega sorodnika, ki uživa vaše milost! Da, tisti ničvredni kmetje so našli človeka, ki jih je zaščitil z ugledom vašega imena!"

Marko je bil pustil, naj prelat izlije vso svojo jezo, ne da bi ga prekinil. Toda z zadnjimi besedami se je čutil razžaljenega. Potpečljivost mu je pošla, zato ga je srepo pogledal in mu odvrnil: "Prosim, gospod, ali se vam meša? Vedite to; kakor ni moja navada dopuščati, da bi moji podložniki zanemarjali ali celo prelomljali moje zapovedi, tako tudi ne bom trpel, da bi drugi moje ljudi po krivem obdolževali."

"Oprostite!" je dejal takoj opat, ki je uvidel, da je predaleč zašel, "jaz nisem hotel govoriti o kakem vašem zvesto-udnem. Govoril sem o človeku, ki uživa vašo milost; vendar se mora to razumeti v širšem pomenu; tisti človek je namreč v službi jednega vaših ljudi, a on tega vsekakor ni vreden, ker je sin nekega malopridneža, in s svojimi deli tudi sam kaže, da ni nič prida."

"Torej o kom govorite?" je vprašal Marko.
 "O nekem Ottorinovem oprodi, ki se zove Lupo in je sin sokolarja grofa Del Balzo. Tisti je ubil Bellebuona. Povedal sem vam že, da so pri umorjenem vojaku našli železno srajco in suknjo, ali ni res?"

"Da, ste mi povedali."

"Prav. Te reči pa so bile spoznane za lastnino tistega Lupa, in sedaj se mi zagotavlja, da se on kmalu vrne v Milan v Ottorinovo hišo, kakor da bi kar nič ne vedel o tem. Sicer pa vam rečem zopet, da nikakor ne mislim, da bi se bil pri tem Ottorino kaj vmešal. Tudi ne gledé na sorodstvo, ki je med njegovo in mojo hišo, on vé, kako zelo ste mi vi naklonjeni, in gotovo bi se bil čul mene razžaliti. In pa saj je preočitno, da je tisti malopridnež delal po svoji glavi; zato ker je iz Limonte, je hotel pomagati svojim ljudem... In tako sem vas prišel prosit za dovoljenje... da bi vi hoteli blagovoljno privoliti..."

"Čemu?"
 "Da bi samostan sv. Ambroža kot grofovski lastnik Limonte smel vršiti svojo gospodsko pravico ter kaznovati upornega podložnika."

Videti je bilo, da Marko omahuje; zato ga je uni vedno bolj obdeloval, rekoč: "Če bi šlo za krivico, storjeno le meni, bi se še moglo odpustiti; a kakor vidite, tu se gre za ugled in veljavo samostana."

"Se vé! se vé!" ga je prekinil Marko, "vedno ista pesem. Sicer pa storite, kar vam je ljubo; kaj to mene zadeva?"

"Hotel sem vam izkazati svoje spoštovanje in hvaležnost, katero sem vam dolžen za premnogo vaše dobrote," je rekel opat; "o, nikoli ne pozabim, da tudi moje novo dostojanstvo je vaš dar."

Kolikor so se njegove besede nanašale na opatsko dostojanstvo, so bile resnične; to mu je bil res izprosil Marko od Bavarije. A gledé zadnjega, to je kardinalskega dostojanstva, ni imel Marko prav nikake zasluge. To je bilo doletelo opata le vsled lastne volje protipapeža Petra iz Corvare, kateri, videvši, da gre njegova zadeva čimdalje bolj rakovo pot, si je skušal pomagati s tem, da je delil častne službe, dostojanstva, odpustke, sploh vse, izvzemši nove, katerih revež ni imel. Z vsemi temi dobrotami si je skušal protipapež ustvariti pristave, kateri naj bi mu pomagali vzdrževati se na površju, ali pa bi mu vsaj bili tovariši v slučaju, če bi moral propasti.

Marko je vendar sprejel poklon polnoveljavno in si ni delal skrbij, da bi spravil svojega visokega privrženca na tisto stopinjo hvaležnosti, katere je bil res dolžan. Ta je odšel zagotavljaše Marka, da mu je udan z vso dušo, in nudé mu na razpolago samega sebe, svoje redovnike in vse samostansko premoženje.

Ta nova okoliščina je razjarila vedno bolj Marka proti Ottorinu. Dasi je pred opatom kazal, da ga žali že sam sum, da bi bil zamožgal kateri njegovih podložnikov biti deležen v tisti zadevi, vendar je bil za se prepričan, da Ottorino ni mogel biti pri tem popolnoma čist; če ne drugega, mu je vsaj Lupo moral povedati, kam gre in po kaj; spomnil se je tudi prijaznih odnosov med njim in družino grofa del Balzo, vsled katerih je mogel Ottorino prav lahko kaj svetovati Limontinom v prid; nazadnje mu je prišla v misel tudi Bice, in začutil je, da v njem vedno bolj divja ogenj srda in ljubosumnosti.

Trinajsto poglavje.

Da, tudi ljubosumnosti. Od tistega dneva, ko je Marko prvič zagledal hčer grofa del Balzo, mu je podoba krasne in srmožljive devojke bila vedno pred očmi. Ona se je prikazovala med viharimi posvetovanji, med tajnimi načrti, med veseljem in nadami tiste neustrašene duše. Včasih, slaggaje se z njegovimi sanjami o velečastni prihodnosti, mu je obsevala ta bodočnost z rajsko milino, radostjo in mirom; včasih pa, zopertstavljaše se mu, mu je hipoma odjemala vso duševno moč in ga pehala v temno in mrzlo puščavo, kjer se je razkajevalo vse bogastvo, moč in slava v prazen nič; tedaj mu je bilo, kakor če v največjem ognju kakega plesa primanjka nenaodoma glasovi godbe, da je potem nadaljni ples le gola neumnost.

V tisti dobi svojega življenja, ko je bil res še popolnoma močan, a tudi popolnoma zrel, ko je do bro spoznaval zaslepljenost mila-

dostnih let, potem ko je bil že mnogo let udan razuzdanim navadam vojaškega življenja, tepen od usode in človeške krivice, naj bi se še udajal ljubezni? In vendar se jej je bil udal z lehkomišljeno strastjo neskušenega mladika in z usodepolno odločnostjo moža, utrjenega v življenju, polnem bojev in krvoprelitja.

Marko ni nikoli resno ljubil druge ženske razun Ermeline. S časom, ko je bil izgubil ves up, se je bila tista ljubezen ohladila in prepustila prostor strankarskim strastem, vladohlepnosti, želji po maščevanju in vsem tistim drugim nagnjenjem, deloma velikodušnim, deloma nizkim, ki so ga privedla do tega, da je izvršil na svetovnem pozorišču toliko slavnih pa tudi krivičnih del, kolikor jih je o njem zabiležila zgodovina. Vendar Ermelinda mu ni nikoli šla popolnoma iz srca. Spomin na njo je včasih blažil izbruh njegove jeze. Ko je podaril življenje kakemu prosečemu bitju, ko je zopet pomagal na noge kakemu propalemu človeku, se mu je dozdevalo, kakor da je zopet prijatelj tistega angelja, da je zopet mladi Marko, tisti nekdanji Marko, katerega so potem usoda in strasti tako izpremenile.

Dasi si je bil svest, da ona, sedaj mati že odraslega otroka, je morala pač izgubiti nekdanjo lepoto obraza; vendar, kadarkoli je mislil na njo, ni si je mogel predočevati drugačno nego je bila v spomladaj svojega življenja, vesela, sveža, s tistim obrazom, s tistimi očmi, ki so ga osrečevale v njegovi mladosti? Od tačas je on ni videl več, in njena podoba, ki je bila ostala v njegovem spominu, se ni mogla starati z leti, kakor se ne stara lepi mladi obraz, naslikan na platnu. Zato, kadar je v Milanu prvokrat zagledal Bice, in jo je našel tako podobno spominu, kateri je imel še o njeni materi, je čutil, da ga je zgrabila nepremagljiva moč, njegovo srce jo je sprejelo, kakor da bi že bila njegova; tisto srce, že davno ohlajeno, da je zopet razbelilo in mu je začelo biti kakor nekdanj, bilo je zopet vklebeno v ljubezen.

Prve dni je samega sebe zagotavljal, da je to le hipno vskipenje domišljije, preživo vzbujene po deklincnem nastopu. Jezil se je sam s seboj, sklenil, da se hoče premagati, in mislil, da se mu to tudi gotovo posreži. A ko se je grozno zviljal v zadregi, v katero je bil ulovljen, (ni dosegel drugega, ne go da si jo je le bolj zategnil okolo vratu). Nazadnje, upehan od tako teškega in brezvspešnega truda, je počasi in skoro nevedoma prešel k nadi, da bi mogel privedi k dobremu koncu tisto ljubezen, katere ni mogel premagati. Pomislil je, da vsaki vladar v Italiji, ne le grof del Balzo, bi si lahko štel v čast, če bi ga mogel imenovati svojega zeta. Gledé Ermeline pa se je tolažil, da, če ji je tudi ubil očeta, je to storil v pravičnem boju in maščevanje se zato, ker se je on protivil njegovi strastni a pošteni ljubezni do iste Ermeline. Res, da ga je morala ona sovražiti zaradi tega uboja, vendar je popolnoma opravičeno, mislil, da mora razlog, ki ga je dovedel do groznega čina, nekoliko blažiti to njeno sovraštvo, ker je menda ni tako trdno krepotne ženske, da bi na skrivnem deloma ne oprostala prestopkov, prihajajočih iz takega vira.

Treba je pomisliti še, da v tistih časih, ko so bili strankarski boji na dnevnem redu, in je sovraštvo vedno divjalo, so se pač prepogostoma vrstila razžaljenja in maščevanja in kri se je plačevala s krvjo. Družine, ki so živele v sovraštvu med seboj, so bile premnogoštevilne, in zato se je tudi večkrat dogajalo, da se je ubijalec zvezal v zakon z žensko iz umorjenčevega rodu.

Te misli so mu razveselile dušo; on jih je čimdalje bolj negoval, da so se mu povsem omilile, in strup ljubezni mu je vedno bolj vahal v kri in ga je konečno premagal popolnoma.

Tedaj se mu je zdelo, da se je povsem pomiril sam s seboj. Čutil se je prerojenega, videl je pred seboj lepo, smehljajočo prihodnost. Nikoli še ni tako vroče hrepenel po gospodstvu v Milanu, nikadar še se ni z večjim veseljem napravljal na nevarno pot, ki ga je imela dovesti do one višine, nego tiste dni, ko mu je domišljija slikala na vrhunen kot venec vseh

njegovih prizadevanj preljubljenega Bice, kateri je hotel položiti pred noge vse svoje časti in še samega sebe.

Toda le prekmalu ga je iz tega blaženega sna prebudil sum o ljubosumnosti? Nekaj časa je še dvomil, ali bi moglo biti res to, česar se je tako hudo bal. Hotel se je popolnoma prepričati, in storil je to pri tisti ježi po mestu, o kateri smo že prej govorili.

Tiste dni je bil z Lodrisiem popolnoma določil načrt, po katerem bi se imelo vzeti nečaku Azzonu gospodstvo v Milanu. Marko je imel oditi v Ceruglio, da bi najel na svoj račun uporne nemške vojake, in se je mislil kmalu tje napotiti. Pa odkar je bil trdnega mnenja, da se Ottorino in Bice ljubita, mu je šlo vse narobe. Če bi odšel, kaj bi imel storiti, da bi tolažil strast, ki ga je morila? Ali bi imel Ottorino seboj vzeti? — Mladenič bi šel le nerad; pa tudi če bi rad šel, on bi ga nikakor ne mogel strpeti pri sebi. Ali bi ga imel poslati v kako daljno deželo s pretezo, da se je treba tam kaj pogajati, in naj bi se tam mudil, dokler bi se tudi on sam ne vrnil iz Ceruglia? — Pa ni mogel hliniti prijaznosti in zaupanja do njega, do gada, ki mu je ostrupil življenje. Ali bi ga imel tedaj pustiti pri Bici, — da, ko bi se poln slave vračal s svojega podjetja, bi ju morda našel ž poročena? Že ta misel sama ga je delala besnega, mu je obujala v domišljiji podobne najstrašnejših grozovitostij, in gorje, če bi v takih trenutkih — — — ! Ko se je tako dolgo časa mučil z neštetimi mislimi, se je nazadnje oprijel mehkejšega sklepa. Odločil se je, da odide, a poprej je hotel še poklicati k sebi grofa del Balzo, in obuditi mu grozen strah pred Rusonijem ter zapreti mu s kako skrivnostno osveto, če bi Ottorino zaradi Bice ne držal besede, katero je bil že prej zadal Rusonijevi hčeri; on je tako dobro poznal grofa, da nikakor ni dvomil o vspehu teh groženj.

Ko je to določil, mu je še celo zopet posnil neki žarek upanja; začel se je udajati kako misli, ki mu je pobijala žalostno prejšnja gotovost. Modroval je tako-le: "Kdo vé, ali pa Bice ljubi Ottorina? Ali imam kak drug dokaz za to, razun tega, da je zarudela, kar je pač naravno, ko je z mostovža pozdravljala mladeniča, jezdečega na moji strani? To mi je

zadostovalo, da sem zbesnel; ali se pa nisem mogel jaz motiti?"

Hotel se pe prepričati o tem, in tako je prišel do sklepa, da mora videti Bice, da jo mora izprašati sam, in tako zvedeti skrivnost njenega srca. Zato ie namenil prirediti na večer pred svojim odhodom veselico, na katero je povabil grofa, naznanivši mu, da z gotovostjo pričakuje njega in hčer.

Med tem se je godilo nekaj, kar bi bilo lahko še po drugi poti privedlo Marka do njegovega namena. Mi razložimo to potem, ko povemo nekoliko o Ottorinu.

Ta je bil ves razjarjen in srdit, ker je njegov gospod pri zadnjem obhodu tako oestro in trmasto ž njim ravnal. Vendar se je podal k njemu, da bi se opravičil, da bi ga prosil oprostjenja, lker se je skazal omahljivega, ko ga je vabil seboj v Toskano, da bi se mu sedaj ponudil v spremstvo, in ga prosil, naj mu nakloni to odlikovanje. Toda ko je prišel v dvorec, ga Marko ni hotel sprejeti, in nazadnje mu je celo ukazal sporočiti, da naj se ne pokaže več v njegovo hišo.

Pač ni treba povdarjati, da mu je to delalo žalost. Ne da bi slutil pravo in glavni vzrok, ki mu je nakopal nesrečo, je mislil, da je vsemu krivo le to, ker se je odrekel poroki z Rusonijevjo hčerjo; in res je moglo tudi kaj takega zadostovati, da bi kdo prišel v nemilost pri takem človeku, kakoršen je bil Marko.

Tedaj je Ottorino začel resno razmotrivati svoj položaj. Da bi se odrekel Bici? — O tem se ni dalo misliti. — Pa kako naj bi se zopet spravil s svojim gospodom? — Tam na monški cesti se je bil res pohvalil proti grofu — naši bralci se menda tega še spominjajo, a da je on konečno vendarle sam svoj gospodar in da si more izbrati tako nevesto, ki bi mu bolj ugajala, naj bi to bilo Marku že ljubo ali ne. Ali to je bila le baharija, in sedaj, trezno razmišljajoč, ni čutil prav nič veselja, da bi se sprl s takim možem. Marko Visconti! mi ga poznamo nekoliko, a on ga je poznal še bolje. Tudi ne gledé na to, da vsaki še naj srčnejši in najdrznejši človek bi se bil dobro čul, da bi ne prišel v sovraštvo s tako mogočnim in odločnim možem, kakor je bil Marko, Ottorino ni mogel prenašati misli, da bi moral živeti v jezi z njim še posebno zato, ker ga je Marko vedno ljubil kakor svojega sina; pod njegovim vodstvom se je bil mladenič izuril v orožju in je bil že dovršil svoje prve vojne čine; Marko ga je bil

proglasil vitezom. Ottorino je sploh vse svoje dni gledal na Marka kot na vzor, na vodnika, na luč, ki je razsvetljevala pot njegovega življenja.

(Dalje prihodnjič.)

Otroci in ženske

so ponavadi podvržene napaki, katero povzroča nepravilna prebava.

Severov Laxoton

poda hitro olajšavo v takih slučajih. Povspečuje tok žolca, redno delovanje črev, dobro prebavo, veselje in pokoj. Viaso se priporoča za otroke. Cena 25c.

Severove Kapljice za otroke

(Severa's Soothing Drops.)

utejšijo bolečine, kolike, zvijačice, krče in preženejo sapo in pline iz želodca ter podelo mirno spanje. Cena 25 centov.

Čuvajte se

bolezni, katere dajajo bolečine. Najboljša varščina obstoji samo v tem, da se vzdržuje čisti ampak, da se vsak umije čisto tudi vrat, zobje in usta. Rabite, kot grgralo in ustno izpiralo

Severov Antisepsol

Uspešno tudi učinkuje v slučajih nomena katara, tokov in kjerkoli se rabi antiseptična sestavina. Cena 25 centov.

V vseh lekarnah. Zahtevajte samo Severova Zdravila. Ne vzemite druge. Ako jih vaš lekarnar nima v zalogi, pišite nam.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Prekinjeno delo.



Naše vsakdanje življenje bi moralo biti tako urejeno, da bi ostali čvrsti in da bi mogli v polni meri uporabiti svoj čas in svoje zmožnosti. To bi učinkovalo na nas, da bi bili zdravi in močni. Noben naših organov ne sme prekiniti svojega dela v škodo celega telesa.

Pa tudi največja skrb včasih ne more preprečiti, da se delovanje kakega organa zmanjša ali da se sploh ne prekine. Dogaja se, da noče želodec sprejemati hrane ali vsaj toliko ne, kot jo potrebuje telo. Včasih prenehajo jetra ali kak drugi organ z delovanjem in posledica je, da človek postane zaprt. V takih slučajih, ko so oboleli prebavni organi, je najboljšo sredstvo

To vino Vam očisti celi sistem, brez bolečin in drugih neprilic. Ojači Vam tudi prebavne organe in s tem celo telo.

USTVARI DOBER TEK,
POSPEŠI IZLOČITVE IN
OLAJŠA ZAPRETNICO,
NOTRANJE BOLESTI IN KRČE,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Vspešno je pri vseh takih boleznih, pri kojih trpi želodec in pri kojih opazimo zmanjšanje teka, zaprtnico in slabost. Priporočamo jo pri nervoznosti, povzročeni po nepravilni in pri nerednem perilu, povzročeni po kronični zaprtnici.

V LEKARNAH

JOS. TRINER,
UVAŽALEC IN IZVAŽALEC.

1333.39 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Zmes.

— Na Danskem imajo 37 združnih klavnic s 110.000 člani. Leta 1910 so v teh klavnicah, ki so urejene najmodernejše, zaklali poldrug milijon glav živine. 85 odstotkov vseh prašičev, ki jih zrede na Danskem, oddajo v združne klavnice.

— Velepompna iznajdba. V Londonu razpravljajo o velikim zanimanjem o velepompni iznajdbi, namreč o neposrednem pretvaranju železne rude v jeklo in naj ima železna ruda še tako neznačajno količino železa. Pretvaranje se vrši po novi iznajdbi brez plavžev in brez koksa ali premoga. Rudo bodo izpremenili neposredno v jeklo potom toplote, katero bodo pridobivali iz plina, plin pa iz žlindre. Proizvajanje se bo na ta način scenilo za dve tretjini dosedanjih stroškov. Pri tem načinu pretvaranja bodo lahko izrabljali železno rudo z najmanjšo količino železa, rudo, ki je bila doslej brez vrednosti.

— Centrala norveških strokovnih organizacij objavlja zanimivo statistiko o delovnem času v rokodelstvu in industriji. Statistika obsega 68.688 delavcev, ki so zavezani s 626 tarifnimi pogodbami. Delovni čas je znašal za 49.168 delavcev manj kakor 60 ur na teden, za 11.423 delavcev 60 ur na teden, za 5102 več kakor 60 ur in za 2995 nedoločeno število ur.

— Amnestija na Ruskem — švindl. Mnogo ruskih časopisov piše prav ogorčeno o amnestiji, ki jo je car izdal o priliki slavlja carske rodbine Romanov. Vsa amnestija je bila navaden švindl in nikakor ne odgovarja željam ruske družbe. "Rječ" piše, da je bilo upanje tako veliko, da se je več emigrantov vrnilo iz tujine, a ko so stopili na ruska tla, so jih aretirali. List pravi dalje, da o amnestiji sploh govora ni.

— Produkcija premoga v Avstriji v mesecu januarju 1913. Na podlagi uradnih podatkov o produkciji premoga v Avstriji je znašala meseca januarja 1913 množina pridobljenega kamenitega premoga 14.303.991 meterskih stotov. In ako upoštevamo, da je množina izkopanega kamenitega premoga meseca januarja 1912 znašala 13.399.245 meterskih stotov, vidimo, da je produkcija kamenitega premoga zopet narasla. Tudi produkcija rjavega premoga se je povečala, in je znašala meseca januarja 1913 25.740.897, leta 1912 istega meseca pa le 22.741.408 meterskih stotov, torej v enem samem mesecu za 2.999.489 meterskih stotov več.

— Delavske počitnice. Švicarska zveza za mednarodno delavsko varstvo objavlja poročilo Fallet-Schenrerra o delavskih počitnicah v švicarskih fabriških zavodih. Leta 1910 je od 7900 fabriških zavodov v Švici dajalo 949 fabrik, to je osmina ali 12 odstotkov dopuste delavcem, delovodjem itd. Od 328.000 fabriških delavcev je uživalo počitnice 28.158 delavcev, t. j. dvanajstina ali 8 odstotkov. 2611 (10 odstotkov) jih je imelo dopust do treh dni 12.255 (47 odstotkov) dopust od 3 dni do enega do dveh tednov, 269 (1 odstotek) več kot dva tedna; za 8996 (34 odstotkov) ni podatkov, kako dolgo je trajal dopust. Izplačana počitniška mezda v letu 1910 je znašala 782.857 frankov: 96 odstotkov vseh fabriških zavodov, v katerih so uvedene delavske počitnice so izplačevale tudi za čas dopusta polno mezdo, dočim je 38 zavodov z 791 delavci plačevalo za čas dopusta le delno mezdo. Počitnice si je švicarsko delavstvo priborilo le z močjo svoje organizacije; zakonito pravico do dopusta imajo le nekateri delavci v državnih zavodih in železničarji.

— Navečja mesta na svetu. Po izvestjih skoraj 60 mest, ki imajo več kakor po milijona prebivalcev. V Evropi jih je največ, namreč 29, v Aziji 18, v Ameriki 10, v Avstraliji dve mesti. Pravih orjaških mest z nadmilijonskim prebivalstvom je na vsem svetu 20, in sicer so sledeča, razvrstena po visokosti prebivalstva: London, New York, Paris, Tokio, Chicago, Berlin, Duma, Peter-

burg, Moskva, Hamburg, Carigrad, Filadelfija. Buenos-Aires, Rio de Janeiro, Kalkuta, Bombay, Peking, Sinangfu, Kanton in Osaka. V teh mestih prebiva ogromno število ljudi, namreč nad 38 milijonov.

— Strašno dejanje matere. Žena tkalec Schindlerja v Schönlinde je izvršila iz obupa strahotno dejanje. Njen mož je že dlje časa bolan in v družino se je naselila beda. Zadržala je svoje devet mesecev staro dete in prav tako je hotela usmrtiti tudi desetletnega fantiča, katerega je privzela k statvam. Triletnega sina je pa vzela v naročje in tekla k ribniku. Otrok je pa zelo kričal in se branil, zato ga je mati pustila poleg ribnika, sama pa je skočila v vodo. Ljudje so na otrokovo kričanje prihiteli in potegnili mater še živo iz vodnjaka. Tudi desetletnega fanta, privezanega k statvam, so rešili smrti.

— Načrt za zgradbo železnice na Kitajskem. — Da bo angleški kapital izkoristil gospodarski položaj nove Kitajske, je bilo pričakovati. Akcijske družbe na Angleškem hočejo čimveč, pa tudi čim hitreje izkoristiti ugodni moment v vzhodni Aziji. Podjetja tujih kapitalistov se množijo. Denarni zavodi se pečajo z izvedbo načrtov, ki jim bodo doprinesli ogromne profite. V zadnjem času so se vršile razprave o zgradbi železnice po vseh večjih krajih Kitajske. Vlada je sedaj pooblastila predsednika nove kitajske republike, da naj nadaljuje pogajanja v Londonu in sklene pogodbo. Za zgradbo nove železnice bodo potrebne večje rudniške koncesije. Zgradba bo zahtevala več milijard. Za izdelanje načrta se je pred meseci sešla korporacija kitajskih železniških družb. Načrt ne bo mnogo izpremenjen. Železnica bo obsegala 96.000 kilometrov proge; zgrajena bo v 10 letih. Na izvršitev velikega načrta ne bodo vplivali politični oziroma Velikosti in pomena načrta najbrže Kitajci sami ne pojmujejo zelo zadostno. Mnogi dvomijo, da bi se dalo načrt popolnoma izvesti. Sunjatsen pobija dvom, sklicujoč se na Ameriko, ki je zgradila od leta 1881 do 1890 60.000 milj železniške proge, vključno temu, da ni bilo tam na razpolago tako pomožnih sredstev, delavcev itd. kakor jih je na Kitajskem. Zgradba bo stala 12.500 milijonov mark. To je brezdvomno ogromna vsota. Ali brezpomembna je ta svota napram koristi moderne velike železnice za gospodarski razvoj na Kitajskem.

— Avstro-ogrsko prebivalstvo po stanovih. — Zadnje ljudsko štetje dokazuje, da v Avstriji še vedno prevladuje kmečki stan; dve petini vsega prebivalstva se preživlja s kmetijstvom in gozdarstvom. V poljedelstvu, vrtinarstvu, ribarstvu in gozdarstvu je zaposlenih 30.100.000, v rudarstvu in fužinarstvu 742.500, stavbeni obrti 940.000 in v domačem gospodarstvu 1.138.500 oseb. Uradnikov, učiteljev, duhovnikov in umirovljencev je 3.060.000, brez poklica 1.249.000 oseb.

— Kaj naj ljudje jedo, ki imajo protin. — V Berlinu se je končal mednarodni kongres za fizioterapijo. Profesor Minkovski iz Vratislave je zadnji dan govoril o hrani, ki je primerna za protinaste bolnike. Najboljša hrana za te bolnike so telečja vranca, jetra in ledvice. Tudi mleko, sirovo maslo, jajca, sadje in zele-

Potovanje v staro domovino
potom Kašparjeve Državne
Banke je najceneje in naj-
bolj varno.

Nasha parobrodna poslovnica je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanske črte (linije). Vozni listki, (šifkarte) po kompanijskih cenah. Menjalnica starokrajnskega denarja. Kupujemo denar vseh držav sveta pozmernih cenah Kašpar Državna Banka izplača za 5K - \$1 brez odbitka. Pošiljamo denar v vse dele sveta po jako nizkih cenah: ravnotako izdajamo draffe. Stojimo v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v staro domovini, in pri nas ni še nobeden, kar ta banka obstoji, (23 let), zgrubljen cent. Pišite po cene v slovenskem jeziku. Kašpar Državna Banka sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vložnega denarja. Banka ima \$5.318.821 premoženja. Slov. Narod. Podp. Jednota vrši svoj denarni promet s Kašpar Državno Banko.

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

njava, razen stročnic, so primer-na hrana. Kuhano meso je za protinaste bolnike boljše od pečenega. Ribe niso priporočljive.

NAŠIM DEDOM JE BILO ŽE ZNANO.

Našim dedom je bilo dobro znano, da nepravilno čiščenje črev je vzrok mnogim vznemirjenjem v našem telu in čisto tudi v naši paleti. Nabirali so zelišča in koreninice in so jih rabili za lečenje zaprtice. Nekatera zelišča so dala zaželjeno odpomoč, ampak so ob enem tudi oslabele telo in prisilile ljudi, da so rabili vedno večje količine. Veda je to popravila s tem, da je združila tonike s čistili. — Najboljši vzorec take znanstvene kombinacije je dobro znano Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki vsebuje ekstrakte mnogih zelišč, ki so raztopljena v čistem rdečem vinu. Isto ima takojšnji učinek, brez kakšnega trganja ali drugega nadlegovanja pri zaprtici, grizavi, krču, omotici, zgrubi apetita, nervoznosti ali slabosti. Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Imejte vedno pri rokah steklenico Trinerjevega Linimenta in pripravljeni boste za nezgode, opahline, otekline, revmatizem. (Advertisement.)

Spodaj podpisani iščem svojega prijatelja Mihaela Gabrijeliča, doma iz Gorenjca polja nad Anhomem pri Kanalu na Primorskem. Star je okrog 28 let, majhne črne in krepke postave. Govori slovensko in italijansko. Pred leti je bival v Johnstown City, Ill. Ako kateri rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. Najboljše pa je, da se sam oglasi.

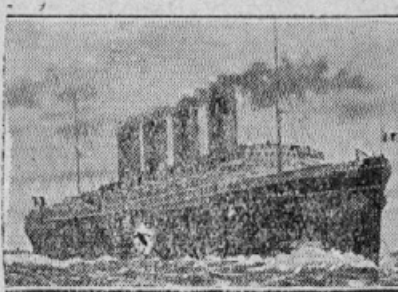
Louis Grebenak,
Saline Co., Wasson, Ill.
(Advertisement.)

SLOVENSKI FARMARJI IN VRTNARJI POZOR!
V zalogi imam
KRANJSKE KOSE, kranjska in koroška klepišča.
Cene so sledeče: Kosa en dolar, klepišča (ena garnitura) en dolar, srp 35 c, kosišče 50 c, obroček za pritrditev kose h kosišču 15 c, motika za vrtno delo 35 c, osla ali brusni kamen 25 c.
John Dolenc, Presto Pa., Bx 23.

KJE JE BRAT ANTON ŠPAN?
Zadnji čas je bival nekje v Seattle, Wash. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči, ker mu zelo hvaležen. Sporočiti mu imam zelo važno zadevo.
Jos. Dernač, Neffs, O.
(Advertisement.)

FRANCOZKA LINIJA

Samo 6 dni preko morja!
Ima vse samo brze parnike:
Odidejo vsaki četrtek ob 10 uri zjutraj iz pristanišča.



S. S. FRANCE S. S. LA PROVENCE
(novi na štiri vijake)
S. S. LA LORRAINE in S. S. LA SAVOIE
So tudi, drugi in tretji razred modernih novih parobrodov, odidejo tudi vsako soboto ob 3 uri popoldan.
S. S. ROCHAMBEAU S. S. CHICAGO
(novi na štiri vijake)
S. S. NIAGARA S. S. LA TOURAINE

MAURICE W. KOZMINSKI
Glavni zapadni zastopnik
139 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Veliki Slovensko-Angleški Tolmač, obsega slov.-angl. slovnico, razgovore, pisma in navodilo kako postati državljani poleg največjega slov.-angl. in angl. slov. slovarja. Knjiga je nujno potrebna vsem onim, ki se res želijo naučiti angleščine. Cena v platnu trdo vezana (420 strani) je \$2. ter se dobi pri V. J. Kubelka, 538 W. 145. St., New York, N. Y. (Advertisement.)

J. S. JABLONSKI
Slovenski fotograf
izdeluje vsa v fotografsko stroko spadajoča dela dobro in poceni
6122 St. Clair Avenue.
CLEVELAND OHIO

DR. ADOLF MACH
ZOBOZDRAVNIK
Uradne ure: 9 do 12 dop.
1 do 6 pop. 7.30 do 9 zvečer. Ob nedeljah po dogovoru.
2601 S. Lawndale Av. vogal 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

Unijske smodke najfinejše kakovosti z znakom S. N. P. J.

dvoje vrst po 5 in 10c — izdeluje po primerno nizki ceni

1.9% od stržene vsote gre v rezervni fond S. N. P. J. Planena naročila se izvršujejo točno po C. O. D. Naroča se ne manj kot 1000 smodk po 5c ali 500 po 10c.

Podpirajte domače in bratsko podjetje!
Vprašajte za cene!

John Breskvar,
3528 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

(Važno uprašanje!)
Kdo mi opravi
najbolje in najceneje?
Konzularne,
starokrajnske
sodnijske in
vojaške
zadeve
Javni notar
Kaker
220 1/2 Grove St
Milwaukee, Wis.

Austro-Americana
Parobrodna Družba
Direktna črta med New Yorkom in Avstro-Ogrsko.

Nizke cene.

Dobra postrežba, električna svetiljava, dobra kuhinja, vino brezplačno, kabine 3. razreda na parobrodih Kaiser Franz Josef I. in Martha Washington.

Na ladijah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbni parobrodi na dva vijača: Kaiser Franz Josef I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentina, Oceania, Polonia, Canada.

Novi parobrodi se grade.
Za vsa nadaljna pojasnila se obrni na glavne zastopnike:

Phelps Bros. & Co.
2 Washington St, New York, N. Y.

ali na njih pooblaščenih zastopnike v Zjed. državah in Kanadi.

VSAKATERI SE BOJUJE ZA

NEBO

40c tip

CIGARETE

NEBO

10 ZA 5c

Vsaki prodajalec proda več

NEBO

CIGARET

vsaki dan.

1760

Farme Farme Farme

Krasne ceste, šola in cerkev blizu. Najboljša zemlja za poljedelstvo, zdrava pitna voda kot na gorenskem! V bližini tovarne, kjer se lahko dobi delo. Zelo ugojen trg za farmerske pridelke. Blizu u Chicaga in Milwaukee.

Izrabite ugodno priliko in kupite zemljišče od nas!
Cena akru je od 14 dolarjev naprej. Eno tretjino je treba plačati takoj, za ostalo vas počakamo po pogodbi.

Vprašajte za ceno zemljišč pri nas, predno se obrnete drugam.
Pišite za podrobnosti takoj. Ne odlašajte, ker cena zemljiščem gre vedno kviško.

Česko-slovanska zemljiščna družba
3815 West 26th Street, Chicago, Ill.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

Narodna Tiskarna

2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

FRANK J. PETRU
JAVNI NOTAR

Posojila na zemljišča in zavarovalnica

Varnostne shrambe za denar in dragulje.
Najemnina \$2.50 na leto ali 5c na teden.

443 West 18th St. blizu Laflin ulice.

Zastopnik sledečih stavbin-
skih in posojilnih društev.

Krajsko, Češko, Hrvatsko stavbinsko in posojilno društvo.
Prvo Hrvatsko stavbinsko in posojilno društvo.
Benatky-ovo stavbinsko in posojilno društvo.
Hrad Rabi stavbinsko " " "
Unijsko stavbinsko " " "

Zemljišča in hiše na prodaj v vseh krajih mesta.
Denarna posojila proti nizkim obrestim.
Zavarovanje proti ognju pri najboljših družbah.

Ustanovljene leta 1900

Ameriška Državna Banka

1825-1827 Blue Island Avenue

vogal Loomis ulice
Chicago.

VLOŽENA GLAVNICA \$1,500,000.00

AMERICAN
STATE
BANK

JAN KAREL,
PREDSIEDNIK.

J. F. ŠTEPINA,
BLAGAJNIK.

Naše podjetje je pod nadzorom "Clearing House" šikaški bank, torej je denar popolnoma sigurno naložen. Ta banka prevzema tudi nloge poštne hranilnice Zdr. držav. Zvršuje tudi denarni promet S. N. P. J. Uradne ure od 8:30 popoldne do 5:30 popoldne; v soboto je banka odprta do 9 ure zvečer; v nedeljo od 9 ure popoldne do 12 ure popoldne. Denar vložen v našo banko nosi tri procenote. Bodite uvvereni, da je pri nas denar naložen varno in dobičkasno.



EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

Zastave, regalijske, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društva in jednote.

DELO PRVE VRSTE. CENE NIZKE.

Slovenske cenike pošiljamo zastoj.

F. Kerže Co. 2616 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois